

«شرق» فعالیت‌های دیپلماتیک و تحرکات اسرائیل در کنار مرزهای ایران را بررسی می‌کند

فرار «بی بی» از شبه‌ها

فارس، با دو کشور امارات و بحرین رابطه رسمی و سفارتخانه و با دو کشور عمان و قطر، رابطه غیررسمی دارد. اما در مقابل این نگاه، امیرعلی بجنوردی دیگر کارشناسی بود که در گفت‌وگوی خود با «شرق» نظری متفاوت دارد و بر این باور است که شرایط بحرانی و حتی ابربحرانی داخلی در اراضی اشغالی و شکاف گسترده، عمیق و تقریباً غیر قابل بازگشت در اسرائیل باعث شده است که نتایج به جای تمرکز روی مسائل داخلی به موضوع ایران و حوزه سیاست خارجی به‌عنوان یک راه گریز و دستاورد توسل کند، این در حالی است که تحلیلگر مسائل اسرائیل اساساً افتتاح سفارت رژیم صهیونیستی در عشق‌آباد و ۱۷ کیلومتری مرز ایران را راه نجات بی‌بی از سقوط نمی‌دانند.

بجنوردی در ادامه تحلیل خود روی اعتراضات هفتگی در اراضی اشغالی موسوم به «اعتراضات شنبه» مانور می‌دهد که وارد شانزدهمین هفته خود شده است. این کارشناس، جمعیت معترضان در شنبه این هفته را به اذعان رسانه‌های اسرائیلی بالای نیم‌میلیون نفر برآورد کرد که با توجه به تحلیلی که از شرایط در اسرائیل به دست می‌آید طی هفته‌های آتی جمعیت معترضان به بالای یک میلیون نفر هم خواهد رسید. از این منظر مفسر حوزه سیاست خارجی یادآور می‌شود که ایران اکنون اگرچه شاهد افتتاح سفارت اسرائیل در کشورهای همسایه خود است، اما این لزوماً به معنای محاصره ایران نخواهد بود، چراکه بجنوردی از بی‌طرفی همسایگان ایران در تقابل تهران - تل‌آویو می‌گوید و در این راستا تأکید دارد امارات، بحرین، جمهوری آذربایجان، ارمنستان و اخیراً ترکمنستان به هیچ وجه اجازه نخواهند داد که زمین این کشورها محلی برای شیطنت یا تحرکات ضد امنیتی اسرائیل علیه ایران شود.

در راستای آنچه امیرعلی بجنوردی اشاره داشت، ترکمنستان در عرصه دیپلماسی و روابط منطقه‌ای همواره سیاست بی‌طرفی را دنبال می‌کند و به همین دلیل در هیچ دسته‌بندی، ائتلاف و گروه‌بندی سیاسی - نظامی منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای عضو نمی‌شود. از سوی دیگر به باور بسیاری از ناظران، ترکمنستان کشوری منزوی به شمار می‌آید تا جایی که برخی تحلیل‌های رسانه‌ای اذعان دارند که بعد از کره شمالی، ترکمنستان دومین کشور بسته جهان است؛ از این‌رو این گزاره مطرح است که اسرائیل نمی‌تواند روی عشق‌آباد برای تقابل با تهران حساب جدی باز کند، حتی اگر سفارت خود را در عشق‌آباد (پایتخت ترکمنستان) و در ۱۷ کیلومتری مرز ایران افتتاح کرده باشد.

با این حال ناصر امین با ورود به تحلیل بجنوردی یادآور می‌شود که با توجه به وضعیت شکننده در روابط جمهوری آذربایجان و جمهوری اسلامی ایران و تحرکات و سوءاستفاده‌های اسرائیل از این شکنندگی روابط دو همسایه و همچنین سوءاستفاده از وضعیت سرزمینی قره‌باغ و قفقاز، شاید تل‌آویو نیم‌نگاهی هم به بهره‌برداری‌های مشابه از ظرفیت سرزمینی ترکمنستان داشته باشد، به‌خصوص که این تحلیلگر یادآور می‌شود، ترکمنستان یک ذخیره بزرگ گازی در دریای خزر دارد و از منابع تأمین انرژی ایران به شمار می‌رود.

همسو با این ارزیابی‌ها، رویترز هم در ادامه گزارش خود درباره افتتاح سفارت اسرائیل در ترکمنستان به نکات مهمی در مناسبات عشق‌آباد و تهران اشاره دارد

به در بسته بخورد». البته بجنوردی هم یادآور می‌شود که گفته‌های او به معنای نادیده‌گرفتن تحرکات اسرائیل در کنار مرزهای ایران نیست و تهران هم باید برای تقابل و موازنه‌بخشی دست به تحرکات جدی بزند. با این حال کارشناس حوزه غرب آسیا یادآور می‌شود که پایان جنگ یمن، بهبود و ترمیم مناسبات عربستان و سوریه و گرم‌ترشدن مناسبات گروه‌های فلسطینی با سعودی‌ها می‌تواند از اصطکاک و صرف هزینه‌های کشورهای همسو با ایران بکاهد. البته ناصر امین در ادامه ارزیابی‌های خود، ازسرگیری روابط ایران و عربستان را به معنای پایان مناقشه تهران - ریاض نمی‌داند، بلکه آن را یک آشتی و مصالحه‌های قلمداد می‌کند که می‌تواند طرفین را از درگیری بیشتر دور کند؛ از این‌رو کارشناس مسائل غرب آسیا، اعتقاد دارد که هنوز رقابت‌های سیاسی و اختلافات بین دو طرف (ایران و عربستان) به قوت خود باقی است. با این برآورد، امین امضای توافق سه‌جانبه پکن را لزوماً خروج عادی‌سازی روابط عربستان با اسرائیل از دستور کار ریاض تعریف نمی‌کند.

این در حالی است که بجنوردی نظری متضاد دارد و به شکاف کنونی کشورهای جامعه عربی و جهان اسلام با اسرائیل پس از روی کار آمدن دولت افراطی نتانیاهو اشاره می‌کند. این کارشناس اعتقاد دارد در چنین فضا و شکافی، اکنون گروه‌های مقاومت فلسطینی با تحرکات دیپلماتیک سعی دارند از ظرفیت شکاف کشورهای عربی با اسرائیل نهایت استفاده را ببرند، کمااینکه هیئت بلندپایه جنبش جهاد اسلامی به عراق سفر کرد و هیئت بلندپایه حماس هم راهی عربستان شد. این تحرکات به باور بجنوردی نشان می‌دهد که حتی با وجود عادی‌سازی روابط امارات متحده عربی و بحرین بعد از توافق ابراهیم، رفتار و عملکرد کابینه افراطی نتانیاهو در حق فلسطینیان باعث شده است که گسل جدید در مناسبات عربی با تل‌آویو شکل بگیرد. از طرف دیگر این کارشناس یادآور می‌شود کودتای قضائی نتانیاهو سبب شده است که شکاف جدی بین دولت بایدن و کشورهای اروپایی با بی‌بی شکل بگیرد و یک انزوای جدی را برای اسرائیل رقم بزند. در چنین شرایطی اسرائیل پتانسیل محاصره ایران را ندارد و با تحرکات منطقه‌ای صرفاً به دنبال یک نمایش تقابل با تهران است.

و می‌نویسد: «حجم تجارت ترکمنستان با ایران اندک است و دو کشور درباره تقسیم مرزها در دریای خزر و استفاده از منابع نفت و گاز در این دریا اختلاف‌نظر دارند. این اختلاف‌نظر مانع از ساخت خط لوله انتقال گاز ترکمنستان به اروپا در بستر دریای خزر شده است». به همین دلیل ناصر امین قدری بدبینی را چاشنی تحلیل خود می‌کند و در ادامه به «شرق» می‌گوید که «شاید اسرائیل بخواهد روی این نقاط اختلافی ایران و ترکمنستان دست بگذارد و وضعیتی مشابه آنچه در مناسبات جمهوری آذربایجان و جمهوری اسلامی ایران روی داده است، ایجاد کند».

در تبیین بیشتر نقش مخرب تل‌آویو در مناسبات تهران - باکو، ناصر امین این را هم گوشزد می‌کند که درست در زمانی که روابط جمهوری آذربایجان و جمهوری اسلامی ایران بعد از هفته‌ها و ماه‌ها تنش دیپلماتیک به یک وضعیت آرام نسبی رسیده است، دوباره سر و کله وزیر امور خارجه اسرائیل در جمهوری آذربایجان و دیدارش با الهام علی‌اف پیدا می‌شود تا با تحرکات خود دوباره باکو را در مسیر تنش با تهران قرار دهد. از این رو تحلیلگر مسائل بین‌الملل در هشدار مجدد خود به مقامات سیاست خارجی ایران یادآور می‌شود که نباید به‌سادگی از کنار تحرکات دیپلماتیک اسرائیل در میان همسایگان ایران چشم‌پوشی کرد، چراکه در ادامه می‌تواند کشورهای بیشتری را درگیر کند و به شکاف تهران با همسایگانش منجر شود.

اما امیرعلی بجنوردی گفته‌های ناصر امین را به چالش می‌کشد و در ادامه گفت‌وگویش با «شرق» از زاویه دید متفاوتی به موضوع ورود می‌کند. این تحلیلگر امضای توافق سه‌جانبه پکن در اسفند سال گذشته و احیای روابط ایران و عربستان را ضربه بزرگی به تلاش‌ها و تکاپوهای دیپلماتیک اسرائیل برای محاصره ایران می‌داند. بجنوردی در تشریح این گزاره خود می‌گوید: «اسرائیل، هم در دوره نفتالی بنت و یائیر لاپید و همچنین در دوره نتانیاهو خود را به آب و آتش زد تا روابطش با عربستان را رسمی و عادی کند. اما نه تنها این مهم صورت نگرفت که در صحنه عمل ازسرگیری مناسبات ریاض - تهران و سفر هیئت بلندپایه حماس به عربستان سعودی باعث شد تمام تلاش‌های نتانیاهو

The Longines Legend Diver Watch

Elegance is an attitude

لونژین
LONGINES

SARMAN CO.

1832 Dr. Shariati Ave. Next to Pol-E-Roomi Tehran IRAN

Tel.: +98 21 226.137.52